

Samen sterk

werkprogramma

2022-2026

Voorwoord

Samen sterk

Wij nodigen iedereen uit om samen met ons te werken aan de verdere ontwikkeling van onze gemeente. Om goed te kunnen samenwerken, is wederzijds vertrouwen een voorwaarde. Wij doen wat wij zeggen en zeggen wat we doen!

Om initiatieven en ideeën vanuit de samenleving ruimte te geven, moeten we als gemeente het lef hebben om los te laten. Juist dan halen we het beste uit de samenleving naar boven. Een voorbeeld hiervan is het werken met een motiemarkt, waar onze inwoners ruimte en aandacht krijgen om eigen plannen uit te leggen aan de gemeenteraad.

Wij zoeken meer dan ooit verbinding met onze inwoners en organisaties. Dit betekent bijvoorbeeld dat wij waar mogelijk (fysiek) dichterbij de inwoners op locatie vergaderen en inwoners meer ruimte geven om hun inbreng te geven. Bij verschillende thema's geven wij de gelegenheid om ook online input te leveren.

De fracties van Borne-Nu, CDA en VVD.

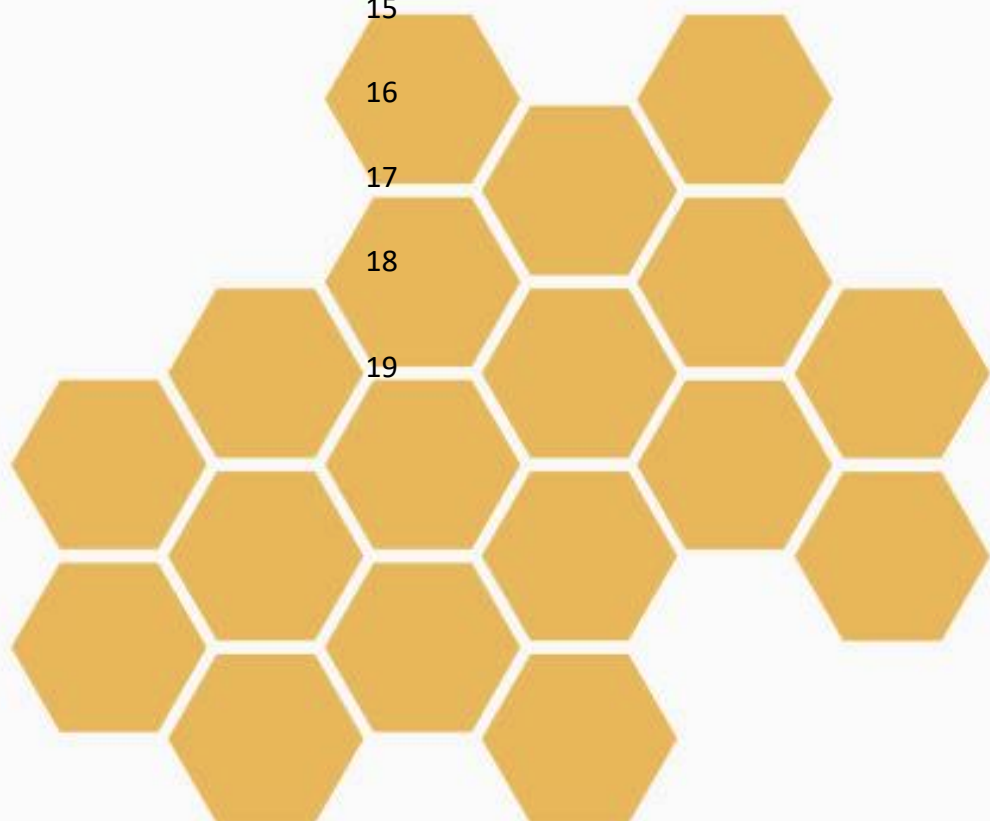

Met dank aan Borne Boeit en Nicole Tanke voor het mogen gebruiken van de foto's

Inhoud

Voorwoord

Inleiding	4
1. Wonen en de woningbouwopgave	5
2. Duurzaamheid en energietransitie	6
3. Sociaal domein	7
4. Bestuur en participatie	8
5. Het centrumgebied	9
6. Onderhoud openbare ruimte	10
7. Veiligheid	11
8. Onderwijs, kunst en cultuur	12
9. Sport	13
10. Recreatie en toerisme	14
11. Infrastructuur	15
12. Economische zaken	16
13. Organisatie	17
14. Financiën	18
Tot slot	19

Inleiding

Met trots presenteren de raadsfracties van Borne-Nu, CDA en VVD dit werkprogramma. Dit programma heeft als basis het Borns akkoord, dat door de raad op 24 mei 2022 breed is vastgesteld.

Ons programma bouwt voort op dit Borns akkoord en benoemt specifieke punten, die wij van belang vinden voor de Bornse samenleving.

Wij beseffen dat onze samenwerking niet steunt op een meerderheid in de gemeenteraad. Bewust hebben wij deze keuze gemaakt. Juist door die keuze wordt immers het debat in de gemeenteraad belangrijker en moet een meerderheid zich vormen op basis van een uitwisseling van inhoudelijke argumenten. Wij nemen afscheid van de starre coalitie-oppositie-verhouding. Wij zien dit als eerste stap naar meer bestuurlijke vernieuwing, die wij wensen.

Die bestuurlijke vernieuwing vinden wij ook nodig in de wijze van totstandkoming van de besluitvorming. Meer dan nu het geval is, moet met de inwoner aan het begin van de besluitvorming worden gecommuniceerd over de inhoud van de plannen en over de mogelijkheden om daarover mee te denken en te beïnvloeden. Deze actieve communicatie en participatie vinden wij essentieel voor het benodigde draagvlak in de samenleving. Het spreekt daarbij voor zich, dat de herijkte toekomstvisie MijnBorne2030 richtsnoer is bij het bepalen van de richting van het beleid.

De inwoners van Borne, Hertme en Zenderen staan voor ons centraal. Het bestuur is er voor de inwoners en niet andersom. Zij moeten kunnen rekenen op een betrouwbare en professionele gemeente, die de basistaken van de gemeente goed en klantgericht uitvoert en de financiën op orde heeft. Dit zijn ook de randvoorwaarden om ons mooie Borne samen met Hertme en Zenderen, als een zelfstandige gemeente, door te kunnen geven aan de toekomst.

Dit werkprogramma is niet in beton gegoten. Het is onderhevig aan de ontwikkelingen in de wereld. Zo heeft de oorlog in Oekraïne geleid tot een enorme stijging van de prijs van energie en materialen. Ook hebben we te maken met stijgende inflatie. Deze ontwikkelingen hebben uiteraard ook effect op de investeringen van de gemeente. Een blijvend kritische blik op de financiële spankracht van de gemeente is dan ook meer dan ooit aan de orde.

Tot slot: Wij zijn ons ervan bewust dat het vertrouwen in de politiek niet erg groot is. Daarom zetten wij alles op alles om dat vertrouwen te herwinnen. Voor ons is samenwerking met de inwoners de standaard. Samen met u, maatschappelijke organisaties en ondernemers zetten wij ons voor de volle honderd procent in, om onze samenwerking tot een succes te maken in de komende vier jaar.

1. Wonen en de woningbouwopgave

Borne is een gemeente om trots op te zijn. Het is er fijn wonen in de directe nabijheid van veel mooie natuur. Ons woon- en leefklimaat staat terecht hoog aangeschreven. Tal van verenigingen en de vele voorzieningen op een breed terrein, veraangename het wonen in Borne.

De komende jaren zal de vraag naar woningen, ook in combinatie met zorg toenemen. Wij zullen - samen met onze partners - daar naar vermogen een bijdrage aan leveren.

Zo zijn wij voorstander van de verdere uitbreiding van Borne met de 4^e en eventueel 5^e fase van de Bornsche Maten. Hertme en Zenderen mogen daarbij niet uit het oog worden verloren. Binnen de “Regionale woonagenda Twente” gaan wij onze ambitie, in goed overleg met onze partners en de provincie Overijssel, bepleiten.

Door de huidige woningnood is het vrijwel onmogelijk om een betaalbare, eigen koopwoning te vinden. Ook kennen wij wachtlijsten voor huurwoningen. Daarom zien wij het belang in van bouwen in alle prijssegmenten voor alle doelgroepen.

Accenten die wij in de te actualiseren woonvisie willen leggen zijn:

- Bouwen van betaalbare huur- en koopwoningen, met name voor starters en jonge gezinnen, maar ook voor 65-plussers
- Voorrang voor inwoners van de gemeente Borne op de plaatselijke woningmarkt
- Bij druk op de sociale huursector vinden wij niet dat statushouders voorrang krijgen bij de toewijzing van een sociale huurwoning. Een individuele toets op basis van urgentie dient het uitgangspunt te zijn
- Geen grootschalige opvang van asielzoekers
- Meer ruimte en vrijheid geven voor het ontwikkelen van nieuwe creatieve woonvormen, zoals het splitsen van woningen, bouwen van een zorgwoning op eigen erf en flexwonen, waardoor inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen en de toenemende druk op de huurmarkt afneemt
- Wij continueren de duurzaamheidsleningen, starters- en blijversleningen om verduurzaming en het aankopen van woningen betaalbaarder te maken

2. Duurzaamheid en energietransitie

Onze kinderen en kleinkinderen moeten kunnen leven in een gezond Borne. Daarom blijven wij investeren in de toekomst, door minder energie te verbruiken en meer energie op te wekken uit hernieuwbare energiebronnen. Duurzaamheid en energiebesparing moet meer dan nu de basis van ons denken en doen worden en wordt een vast onderdeel bij het ontwikkelen van plannen.

Accenten die wij leggen in ons beleid zijn:

- Het aanleggen van zonneweiden, mits kwalitatief ruimtelijk inpasbaar en gebaseerd op draagvlak
- Het bevorderen van de aanleg van warmtenetten, mits betaalbaar en haalbaar en gebaseerd op draagvlak
- Geen windturbines in Borne. Indien onontkoombaar door rijks- of provinciaal beleid dan is hantering van de zogenaamde Duitse norm voor ons het uitgangspunt van beleid. (= dichtstbijzijnde woning nabij een windturbine van 100 meter moet op een afstand liggen van 1 km, bij een tiphoogte van 150 meter is de afstand 1,5 km etc.
- De afvalstoffenheffing is kostendekkend. Het bestaande fonds om schommelingen in de tarieven te voorkomen dient tot normale hoogte te worden teruggebracht. Het geld dat daarmee vrijvalt moet in de vorm van een lagere afvalstoffenheffing aan de inwoner worden teruggeven
- Lobbyen voor versnelling van de laadinfrastructuur (laadpalen voor elektrische auto's) in onze gemeente. Meer oplaadpalen voor elektrische auto's

3. Sociaal domein

Wij vinden dat iedereen zich in Borne prettig en thuis moet kunnen voelen. Daarvoor is het essentieel dat de inwoners en ondernemers van onze gemeente een samenleving vormen, waarin iedereen kan meedoen als onderdeel van een nieuw sociaal contract. Omzien naar elkaar is daarin het sleutelwoord. Wij doen dat samen als gemeentebestuur, inwoners en ondernemers. Samen maakt sterker door samen op te trekken met elkaar, inclusief verenigingen en maatschappelijke organisaties. De opgave binnen het sociaal domein blijft onverminderd groot. Wij houden vast aan het uitgangspunt, dat binnen de inclusieve samenleving, **niemand tussen wal en schip mag vallen**. Preventie is hierbij het uitgangspunt. Voorkomen is immers beter dan genezen. Sport, welzijn, onderwijs en cultuur spelen hierbij een belangrijke rol.

Accenten die wij leggen in ons beleid zijn:

- Het zorgvuldig en efficiënt inkopen van zorg, waarbij de kwaliteit boven de prijs gaat
- Minder administratieve lasten voor zorgaanbieders
- Malafide zorgaanbieders worden uitgesloten als contractpartij van de gemeente
- Zorgfraude pakken wij hard aan
- Onze inwoners helpen bij het opbouwen van netwerken en het zo mogelijk doorgeleiden naar werk, dat betekenisvol is voor het opdoen van sociale contacten en eenzaamheid helpt te voorkomen
- Het geven van zorg op maat, zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen
- Armoedepreventie behoeft in toenemende mate aandacht
- Naast de terechte ondersteuning van de minima, is aandacht voor de lagere en middeninkomens noodzakelijk, gelet op de hoogte van de energiekosten en de huidige inflatie
- Het participeren van jongeren en ouderen in de samenleving stimuleren op basis van gelijkwaardigheid met mantelzorg als maatschappelijk goud (buddy-hulpverlening) mantelzorgers moeten voldoende gefaciliteerd worden door de gemeente
- Participatie van statushouders behoeft blijvende aandacht, waarbij kennis van onze normen en waarden en vooral het leren van de Nederlandse taal in combinatie met (vrijwilligers)werk uitgangspunt van beleid moet zijn
- Ontmoetingsplekken voor jongeren realiseren en probleemjongeren proactief benaderen om escalatie van drugsgebruik, afwijkend gedrag etc. te voorkomen
- Extra aandacht voor het bestrijden van de langdurige effecten van Covid-19 voor jong en oud, zoals eenzaamheid
- Mantelzorgers moeten beter worden ondersteund in hun werkzaamheden
- Actiever op pad om onze lokale ondernemers te informeren en te ondersteunen bij het creëren van werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt Hierin kan de dorpsmanager een belangrijke rol vervullen

4. Bestuur en participatie

Het bestuur van de gemeente moet transparant en benaderbaar zijn. De gemeente moet de inwoner inzicht geven in gegevens die belangrijk zijn om een oordeel te kunnen vormen over de kwaliteit van het bestuur. Eerst bij een grote openheid van het bestuur kan vertrouwen van de inwoner in het gemeentebestuur worden versterkt. Wees helder en duidelijk over bijvoorbeeld de inkomsten en de uitgaven van de gemeente. Samen moeten wij immers naar vermogen bijdragen aan de gemeentekas.

Accenten, die wij leggen:

- Optimaliseer en stimuleer de participatie van de inwoners in de besluitvorming door inwoners aan het begin van het besluitvormingsproces te betrekken
- Wees duidelijk, als bijvoorbeeld het openbaar belang in een bepaald geval voorrang heeft boven het private belang. Maak de onderliggende argumenten inzichtelijk
- Communiceer tijdig, helder en begrijpelijk met de inwoners

5. Het centrumgebied

Het centrumgebied vormt het hart en het gezicht van Borne. Een aantrekkelijk winkelgebied maakt Borne tot een publiekstrekker. De vitaliteit van het centrumgebied wordt voor een belangrijk deel bepaald door de samenhang tussen de bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en het voorzieningenniveau. Een vitaal en goed onderhouden centrum, zorgt voor sociale veiligheid, werkgelegenheid en een hoge belevingswaarde voor de gemeente, haar inwoners en bezoekers.

Accenten van beleid:

- Het gratis parkeren in het centrum moet blijven
- Het centrum verder autoluw maken, waarbij de auto te gast is
- Stimuleren om te fietsen, door de infrastructuur in de gemeente zodanig in te richten dat de fiets optimaal gebruikt kan worden
- De uitbreiding van de 30 km-zones verdient prioriteit
- De samenwerking tussen ondernemers onderling en met de gemeente behoeft blijvende stimulering met een belangrijke taak voor onze dorpsmanager. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk opstellen van een integrale visie voor toekomstbestendig ondernemen
- De vele activiteiten die in het centrumgebied plaatsvinden verdienen support vanuit de gemeente

6. Onderhoud openbare ruimte

Een goed onderhouden openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente. Het draagt bij aan de aantrekkelijkheid en versterkt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid.

Accenten van beleid:

- Het ondersteunen van initiatieven van inwoners die bijdragen aan het woon- en leefklimaat van hun directe woonomgeving. Bijvoorbeeld door het invoeren van een motiemarkt
- Het huidige onderhoudsniveau van de openbare ruimte minimaal op het bestaande niveau handhaven
- Illegale stort bij ondergrondse containers tegengaan. Zo nodig door plaatsing van camera's

7. Veiligheid

Samen maakt sterker door samen op te trekken en het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid te voelen dat iedereen zich in Borne, Hertme en Zenderen veilig voelt.

Accenten van beleid:

- Meldingen vanuit de samenleving snel en goed afhandelen
- De verkeersveiligheid, in het bijzonder bij de scholen, blijvende aandacht geven
- Meer dan nu zijn snelheidscontroles wenselijk
- Uit een oogpunt van verkeersveiligheid bij de provincie bevorderen, dat op korte termijn het bestaande tweezijdige fietspad aan beide zijden van de Hoofdstraat in Zenderen wordt gewijzigd in een enkelzijdig fietspad
- In samenwerking met onze partners de jeugd actief wijzen op de gevaren van drugs, lachgas, cybercriminaliteit, social media en loverboy-problematiek
- ondermijning actieve aandacht geven en indien nodig inzetten van extra middelen

8. Onderwijs, kunst en cultuur

Goed onderwijs is de basis voor de toekomst van onze kinderen. Naast het opdoen van kennis en vaardigheden, leren zij onze normen en waarden en hoe wij met elkaar moeten omgaan. Met de schoolbesturen in Borne realiseren wij gefaseerd passende schoolgebouwen vanuit de instroompunten. Kunst en cultuur versterken de maatschappelijke samenhang en geeft Borne haar unieke karakter. Daarnaast levert het een bijdrage op het gebied van zorg en welzijn.

Accenten van beleid:

- Kunst en cultuur moeten meer dan nu betrokken worden bij thema's als eenzaamheid, sociale integratie, participatie en zelfregie. Kunstenaars slagen er vaak beter in, dan anderen om met mensen achter de voordeur in contact te komen
- Het Integraal Huisvesting Plan (IHP) in Borne handhaven en actualiseren, waarmee ook basisonderwijs in onze kerkdorpen behouden blijft
- In onze gemeente kan nog steeds 1 op de 9 volwassenen onvoldoende lezen en of schrijven. In samenspraak met scholen en bibliotheek investeren in bewustmaking, taboedoorbreking en ondersteunen van lokale en regionale initiatieven
- Bornse ondernemers motiveren en stimuleren om stage-/en leerplekken aan te bieden
- Initiatieven faciliteren om onze kinderen al op jonge leeftijd kennis te laten maken met kunst en cultuur. Iedereen moet toegang krijgen tot culturele vorming, kunst en cultuur
- Een integraal beleidsplan voor Cultuur, Folklore, Recreatie & Toerisme
- Behoud van Cultureel erfgoed
- Faciliteren van het huidige aanbod van evenementen en culturele activiteiten handhaven en zo nodig vergroten
- Het Kulturhus bereikbaar en toegankelijk houden voor jong & oud, waarbij de betaalbaarheid voor verenigingen niet uit het oog mag worden verloren

9. Sport

Sport is van grote betekenis voor de samenleving, het zorgt voor verbinding onder de inwoners van onze gemeente en daarnaast ook voor het verbeteren van welzijn en gezondheid van de inwoners van Borne, Hertme en Zenderen. Daarom zullen wij daarin zo veel als mogelijk blijven investeren.

Accenten van beleid:

- De bestaande plannen van 't Wooldrik, in combinatie met de bouw van de school en het kindcentrum, voltooien binnen de gestelde randvoorwaarden. Wij realiseren ons dat het beschikbare krediet door de gestegen prijzen en inflatie onvoldoende zal zijn. Onder handhaving van het plan rechtvaardigt dit een kritische kijk naar mogelijkheden tot besparingen
- Wij stimuleren de verbinding tussen sportverenigingen, zorginstellingen, welzijn onderwijs en bedrijfsleven
- De buurtsportcoaches behouden, ook voor de sportverenigingen
- Zwem- en bewegingsonderwijs stimuleren
- Sporten (bewegen) voor kinderen in het buitengebied aantrekkelijk maken door bijvoorbeeld duurzame fitnessapparatuur en kindvriendelijke fiets- en wandelroutes op te zetten

10.Recreatie en toerisme

Borne, Hertme en Zenderen hebben veel te bieden, niet alleen voor onze eigen inwoners, maar ook voor toeristen die naar onze mooie gemeente komen. Met Visit Borne wordt Borne beter op de kaart gezet.

Accenten van beleid:

- Vanuit een positieve mindset, samen met partners meer initiatieven in onze gemeente tot ontwikkeling brengen, waardoor meer positieve energie ontstaat met extra aantrekkingskracht
- Extra ondersteuning voor nieuwe creatieve ondernemers, die voor een versterking van het toeristisch aanbod kunnen zorgen
- Het terugbrengen van water in het centrum is een kans, die we moeten benutten

11. Infrastructuur

Borne kent twee doorgaande provinciale wegen, die het woon- en leefklimaat van met name in Zenderen, ernstig belasten. De geplande aanleg van de Vloedbeltverbinding leidt het vele verkeer vanuit het achterland van Borne om Borne heen en verdient daarom alle steun.

Accenten van beleid:

- Aanleg van de Vloedbeltverbinding blijvend ondersteunen en bevorderen dat de aanleg ruimtelijk en landschappelijk verantwoord wordt ingepast
- Een eventuele “knip” in de rondweg is pas aan de orde, wanneer de effecten van de Vloedbeltverbinding op de verkeersstromen beschikbaar zijn
- Vastgehouden wordt aan de plannen tot ondertunneling van het spoor in de Oonksweg en de Bornerbroeksestraat
- Een snelle voltooiing van de volledige fietsroute F35 op Borne's grondgebied richting Almelo
- In regionaal verband blijven aandringen op zo weinig mogelijk goederenvervoer (=gevaarlijke stoffen) over het spoor door Borne en maatregelen om de overlast voor omwonenden tot een minimum te beperken (geluid en trillingen)

12. Economische Zaken

De Gemeente Borne is voor veel bedrijven en winkels een goede plek om te ondernemen. Bedrijven, horeca en winkels zijn voor Borne van vitaal belang voor de leefbaarheid en de werkgelegenheid.

Er zijn sterk gewortelde (familie-) bedrijven gevestigd, die zich thuis voelen in onze gemeente met zijn uitstekende bedrijventerreinen: De Veldkamp en De Molenkamp.

Als lokale overheid is het belangrijk om goede banden met onze ondernemers te onderhouden om te weten wat zij nodig hebben en om duurzaam te kunnen groeien.

Wij hechten aan de BBO, een goed functionerende dorpsmanager en de hiermee verbonden financiële stromen. Het vraagt ook lef om in te spelen op de behoeften die er zijn en de kansen die er voorbijkomen.

Wij werken samen met de Twentse gemeenten, de Euregio, onder meer via de Agenda van Twente.

Accenten van beleid:

- Het benutten van kansen om het ondernemersklimaat te versterken
- Samen met alle ondernemers en betrokkenen komen tot een integrale toekomstgerichte Borne Economische Visie voor de komende 15 jaar met als doel een toekomstbestendig ondernemersklimaat
- De relatie tussen bedrijven, onderwijs en gemeente verstevigen om de werkgelegenheid te stimuleren
- Agrariërs moeten ook binnen onze gemeente een plek houden

13. Organisatie

De inwoners, het bedrijfsleven, verenigingen, organisaties en andere partners mogen een professionele klachtgerichte organisatie van de gemeente verwachten. Een organisatie, die actief de verbinding maakt met de samenleving. Een organisatie, die denkt in kansen, in plaats van in belemmeringen.

Accenten van beleid:

- Het traject van verdere professionalisering door ontwikkelen tot een toekomstbestendige organisatie
- Klantgerichtheid meer als basishouding stimuleren
- De focus leggen op de communicatie en de dienstverlening, zowel digitaal als binnen het centraal loket

14.Financiën

De gemeentelijke financiën staan al jaren onder druk. Een substantieel deel van de middelen wordt ingezet binnen het sociaal domein. Vanuit een positieve grondhouding kijken wij naar de financiële haalbaarheid van grote projecten.

Accenten van beleid:

- Meer transparantie in de gemeentelijke financiën en de grondexploitaties
- Bevorderen dat het financiële dashboard zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd
- De OZB alleen laten stijgen, als dit aantoonbaar noodzakelijk is
- De afvalstoffenheffing is kostendekkend. Zo de egalisatiereserve groter is dan nodig voor het egaliseren van de tarieven, dan dient dit bedrag te worden teruggegeven aan de burger, door verlaging van de afvalstoffenheffing

Tot slot

Vanuit bovenstaande punten hopen wij de komende raadsperiode te kunnen bouwen aan een Borne, Hertme en Zenderen, waar het prachtig wonen en werken is. Waar je je als inwoner thuis voelt en je als recreant mooie momenten beleeft in onze gemeente. Dit doen wij niet als bestuur alleen, maar samen met u.

De fracties van Borne-Nu, CDA en VVD

